

“ IK DENK DAT HET WEER TIJD
WORDT **IN**
NEDERLAND
VOOR **VISIE** EN
LEIDERSCHAP ”

Politiek moet geen doel *an sich* zijn. het gaat om het **bereiken** van **gemeenschappelijke doelen**.

“Het is eigenlijk heel erg zonde dat Mark Rutte heel veel tijd kwijt is aan het bevechten van Rita Verdonk. Of dat Femke Halsema zware congressen heeft te verduren waar haar achterban haar verwijt dat ze economisch te liberaal is geworden. Het is jammer dat die krachten niet gebundeld kunnen worden tot een progressief, liberaal, toekomstgericht geluid.” Lousewies van der Laan is ervan overtuigd dat zo’n partij goed zou zijn voor wel zo’n dertig zetels.

Ik arriveer te vroeg op onze afspraak in Hotel des Indes en vraag om een rustig plekje voor een interview. De vriendelijke ober leidt mij naar de schemerige lobby. Ik wil de schijn van achterdeurtjespolitiek vermijden en zetel me in het lichtere, centrale en rumoerige gedeelte. Lousewies komt binnen en neemt vriendelijk de leiding over: “Ober, kunnen we daar rustig zitten?” Ze wijst naar de gereserveerde gedekte tafels aan het raam verderop. En zo beginnen we twee minuten later in alle rust ons interview, waar we een uur voor hebben. “Als het in een uur niet lukt, dan gaat het in drie uur ook niet lukken, is mijn ervaring”, had ze bij het maken van de afspraak gezegd. Na precies een uur bestelt ze een glas Pinot Noir en een glas water en voor mij een port met water. We toosten op de vrouwen en praten gezellig verder, tot ze twintig minuten later echt snel weg moet rennen.

Met *Women on Top* stelde ze onlangs een alternatief kabinet voor, met alleen maar vrouwen in de hoofdrol. “Om even aandacht te vragen voor het vrouwelijk talent dat we hebben. Nederland is de kampioen deeltijdbanen. Armoede is een ernstig probleem bij alleenstaande vrouwen met kinderen. Eén op de drie alleenstaande moeders heeft een bijstandsuitkering. En veel vrouwen die parttime werken hebben een pensioengat. We hebben natuurlijk allemaal een fantastisch huwelijk, maar de realiteit is dat dertig procent van de huwelijken in Nederland misgaat. Je kunt maar beter dit soort zaken van tevoren met je man bespreken. En als je het niet zelf durft te vragen doe het dan voor je kinderen. Kijk, het gaat mij er niet om of iemand ervoor kiest om jarenlang lekker te moederen of te vaderen. Als

mensen maar bewust kunnen kiezen en de feiten en consequenties kennen.”

“We hebben vrouwelijke rolmodellen nodig. Ik werk op dit moment veel samen met het National Democratic Institute for International Affairs van Madeleine Albright. Onlangs was ze in Nederland om haar nieuwe boek ‘The Mighty and Almighty’ te promoten. Ik stelde haar in een volle zaal een vraag, maar vertelde haar eerst dat ze voor mij en vele andere vrouwen een groot voorbeeld was. Er kwam een volle ovatie uit de zaal en ze was zichtbaar geraakt, wat mij weer ontroerde. Het is haar passie om emancipatie in ontwikkelingslanden hoog op de agenda te zetten. Ik ben daar ook nauw bij betrokken. Verder werk ik aan een aantal andere projecten, waaronder het schrijven van een boek. Ik vind het leuk om mijn kennis en ervaring op het gebied van Europese en Nederlandse politiek over te dragen.”

Ik vraag haar of het haar niet geërgerd heeft dat de val van het kabinet werd afgedaan als een vrouwenkwestie. Dat er een beeld geschetst werd van Femke Halsema, Ayaan Hirsi Ali en Rita Verdonk en haarzelf als een stel kijvende vrouwen die elkaar in de haren vlogen. Lousewies: “Wat ik interessant vond was een hele korte ingezonden brief ter attentie van Lousewies, Femke, Ayaan, en Rita met de mededeling: ‘Waar zijn de mannen eigenlijk?’ Dat vond ik eigenlijk wel een hele goede reactie. Het was natuurlijk een hele inhoudelijke discussie en er waren toevallig vier vrouwen bij betrokken. Als het vier mannen waren geweest was er heel anders op gereageerd. Er was sprake van machtsmisbruik door Rita Verdonk in de kwestie over het Nederlanderschap van Ayaan Hirsi Aliyaan. We hebben eerst geprobeerd om het achter de schermen op te lossen en om te kijken of er bijvoorbeeld geen andere portefeuille gevonden kon worden voor Rita Verdonk,

TEKST MR. DRS. YVONNE FLOOR
FOTOGRAFIE ROY BEUSKER

maar Balkenende nam haar helemaal in bescherming. Ze had de macht in handen bij de VVD en ze had het CDA in een houdgreep. Eén persoon had de macht en die misbruikte ze. We hadden wat mij betreft weinig keuze. Mijn motto is 'Als je geen onderdeel bent van de oplossing, dan ben je een deel van het probleem.' Als er niks gebeurd was had ze nog tot mei van dit jaar op die portefeuille gezeten. Ik ben er heel blij mee dat ze nu van die portefeuille af is. Dat is een heel mooi einde."

Het is een saillant detail dat ze zelf ooit een prijs kreeg als 'honorarium allochtoon', omdat ze zich verzet had tegen het inleveren van een paspoort. Louwesies: "Als je iemand zijn paspoort afneemt wordt die persoon niet minder Nederlander, dat voegt helemaal niets toe. Ik ben zelf op mijn 18e naar Nederland gekomen. Vanwege mijn Nederlandse naam en uiterlijk vindt iedereen mij veel Nederlander dan Fatma Koser Kaya, die door iedereen consequent als 'Turks Kamerlid' wordt aangeduid. Zij is op haar zesde naar Nederland gekomen en heeft op een Nederlandse school gezeten. Ik niet. Ik heb op een Duitse en internationale school gezeten en een jaar op een Amerikaanse school. Mijn moedertaal is Engels. Ik heb wel een Nederlands

Mr. Lousewies van der Laan (1966), van begin tot eind 2006 fractievoorzitter van D66 in de Tweede Kamer, vindt het tijd voor een sabbatical. Ze schrijft af en toe een weblog, vraagt aandacht voor activiteiten van mensen en organisaties met wie ze samenwerkt en leidt als dagvoorzitter congressen en andere bijeenkomsten. Van der Laan heeft haar jeugd voornamelijk in het buitenland doorgebracht. Ze studeerde rechten in Leiden en volgde de postdoctorale opleiding Internationale Betrekkingen in Bologna. Voordat ze in 1999 haar eerste functie vervulde voor D66, fractievoorzitter van de partij in het Europees Parlement, was ze eerst nog milieudeskundige bij de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) in Londen en lid van het kabinet van Europees Commissaris voor Buitenlandse Betrekkingen Van den Broek. In 2003 werd ze vice-voorzitter van D66 en kwam ze in de Tweede Kamer, waar ze zich bezighield met buitenlandse zaken, hoger onderwijs, studiefinanciering, justitie, politie, ICT-beleid, technologie, JBZ-aangelegenheden, Europese zaken en homobeleid. Voor meer informatie: lousewiesvanderlaan@speakersacademy.nl

Het makkelijke en populistische spreekt veel mensen wel aan en ik denk dat er juist ruimte moet zijn voor leiders die de zaak niet simpeler en mooier maken dan het is.

paspoort en Nederlandse ouders, maar mijn ouders wonen al decennia niet meer in Nederland. Laatst zei een vriendin van mij dat het eigenlijk een goed idee zou zijn om alle immigranten expats te noemen, dat geeft veel meer cachet. Ik heb zelf voorgesteld om het over Nieuwe Nederlanders te hebben en ik zie mezelf ook zo."

Wat ze als Nieuwe Nederlander van het nieuwe kabinet verwacht? "Ik ben heel benieuwd wat er op het gebied van de buitenlandse politiek gaat gebeuren. Ik was een groot fan van Bot, ook al waren we het niet altijd eens. Ik vind het bijvoorbeeld ongelooflijk knap dat hij die twee kinderen uit de ambassade van Syrië heeft vrijgekregen. Wat Maxime Verhagen gaat doen zullen we moeten zien. Fractievoorzitter is natuurlijk een hele andere baan dan minister. Over de benoemingen van Bert Koenders als minister van Ontwikkelingssamenwerking en Frans Timmermans als staatssecretaris van Buitenlandse Zaken ben ik erg enthousiast. Dat zijn twee goede PvdA'ers. Ik ben erg benieuwd wat er gaat gebeuren met het Midden-Oosten beleid. Het CDA heeft traditioneel een hele eenzijdige pro-Israëliëse houding, waarbij weinig kritiek is op de illegale bezetting. De PvdA stelt zich veel kritischer op. Ik denk dat het toch wel echt tijd wordt om te erkennen dat het door laten gaan van bouwen in de nederzettingen een verschrikkelijk negatief effect heeft op het vredesproces in het Midden-Oosten. Als Europa moeten we zeggen dat er geen steen meer bijkomt in die nederzettingen, en het liefst met Nederland in een voortrekkersrol."

"Het is jammer dat er weinig focus is op de voortgaande globalisering. Ik zie toch een beetje een kabinet van economische stilstand. Landen als India en China blijven zich gewoon doorontwikkelen en de vergrijzing zet gewoon door. Je kunt niet je hoofd in het zand steken en niet met een nieuwe visie komen. Ik probeer alles altijd te plaatsen in een Europese trend. Als ik nu even kijk naar de Franse presidentsverkiezingen dan zie ik Ségolène Royal die geen enkele visie heeft. Ze zegt 'roep u maar' tegen de bevolking en komt dan met een lijst van honderd punten. Dat is dan haar visie. Bij Royal, maar ook bij opponent Nicolas Sarkozy, voel ik heel erg dat het gaat om de personen en niet om een idee dat er achter zit. Het makkelijke en populistische spreekt veel mensen wel aan en ik denk dat er juist ruimte moet zijn voor leiders die de zaak niet simpeler en mooier maken dan het is. Die leiders ontbreken heel erg in Europa." 🇳🇱

"Visie: de meeste parlementariërs denken dat het een automerk is."
– Gerrit Komrij –